

musik

BIBLIOTEKSNYTT

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS
FÖRENINGEN

BLÅ scenen

- Kungliga Musikhögskolan har nya lokaler
- Låna en scen - Gävle musikbiblioteks Blå scenen
- Doldisar i arkiven
- Uppsats: Musikavdelningar i ett tidsperspektiv
- Exklusiva presenter!

nr.4
2009

KALENDARIUM 2010

- Årsmöte i Västerås 22 mars
- Kursdag om upphovsrätt i Västerås 23/3
- IAML-konferens i Moskva 27 juni till 2 juli

Bild från konsert till minne av Anders Lönn. David Jansson, violin, Ragnar Köhlin piano, Magdolna Moks violoncell. Läs mer på s. 13.
Foto: Lars Lindgren. Omslagsbild föreställer Elin Lindfors från bandet Twiggy Frostbite på Blå Scenen, läs mer på s.6-7. Foto: Maja Agnevik

INNEHÅLL

3	Ordföranden har ordet	9	Uppsats om folkbibliotekens musikavdelningar
4	Kungl. Musikhögskolans nya lokaler	10	Erasmusutflykt i Rotterdam
5	Doldisar i arkiven	12	Att vara pensionär
6	Låna en scen	13	Musikstund för Anders Lönn
8	Virtuoso skills for music enquiries	14	Statens musiksamlingar på Bokmässan

Layout Sara Lind

MUSIK

BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteks-föreningen, svenska sektionen av IAML, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktör och distr.: Lena Nettelbladt
Statens musikbibliotek Box 16326 103 26
Stockholm

08-519 554 10 lena.nettelbladt@muslib.se

Prenumerationer inkl. medlemskap:

enskilda 250:-, institutioner 400:-, veteraner,
studerande, arbetslösa 125:-

Plusgiro 65 21 22-3

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

Kära kollegor

Måste erkänna att det är med ett stänk av nervositet som jag har tagit över ordförandeskapet efter Pia. Det känns som ett roligt uppdrag och jag skall göra mitt bästa för att SMBF skall fortsätta i samma positiva anda som tidigare. Med hjälp av er alla och en mycket kompetent styrelse så är det bara att se positivt på framtiden. Vi kommer dock att behöva lite nya styrelsemedlemmar framöver, är du intresserad så hör av dig till någon av oss. Jag kan lova att det är ett både intressant och roligt uppdrag att vara med i SMBF:s styrelse.

Året som vi har bakom oss är ett år fyllt av både glädjeämnen och tråkigheter. Anders Lönn har under året lämnat oss och vi är många som känner en stor tomhet. I föreningen har vi haft ett flertal mycket intressanta och bra kurser, nu senast "Virtuoso Skills" i Göteborg. Inför nästa år planerar vi årsmöte med en medföljande utbildningsdag. I skrivandets stund så är inte programmet fastslaget men vi kommer att vara i Västerås och utbildningsdagen kommer att handla om upphovsrätten och vad som händer med den i dessa digitala mediernas dagar. Vad händer och hur hantera Creative Common license, Youtube, Spotify och så vidare. Ett ständigt lika aktuellt ämne. Samtidigt

Foto Ingmar Johansson

som jag skriver det här så har jag radion på – och lyssnar med ett halvt öra på Vetenskapsradion Forum där Pelle Snickars pratar om sin nya bok – The Youtube reader. För er som har möjlighet rekommenderar jag er att gå in på SR:s sida och lyssna på programmet. Alla märker vi ju av sjunkande utlåningssiffror – mycket beroende av Youtube och Spotify. Medvetenheten av en bra ljudkvalité, vart tar den vägen? Vad krävs av oss musikbibliotekarier? Upphovsrätten? Det här väcker många frågor – och uppslag till kursdagar. Och för att få bra kursdagar behöver vi alla

hjälpas åt med idéer. Kommer du på något så skicka ett mejl eller gå in på vår Facebooksida. Tycker du inte om Facebook finns ju både webbsida och blogg ;-)

Julen är i antågande och jag önskar er alla en riktigt God jul och Gott nytt år!

Många vänliga hälsningar

Birgitta Sparre

Redaktörens ruta

Nu är jag mycket glad för att få presentera Sara Lind. Hon är nu medredaktör och tar hand om redigering och layout. Sara arbetar med information på Järfälla folkbibliotek. Hon har utbildning inom grafisk formgivning och journalistik.

Det är lätt att vara redaktör för Musikbiblioteksnytt eftersom det finns så mycket att skriva om och ni är generösa med att lämna in bidrag. Det känns också lyxigt att vi har så många

rum att träffas på: e-postlistan Musikbiblioteksforum, bloggen, webbsidan, facebook och tidningen.

Gott nytt år hälsar Lena

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

www.smbf.nu

musikbiblioteksforum@listserv.kultur.nu

Sara Lind Foto Mikael Nasberg

Denna utsikt finns att beskåda i närheten av de nya lokalerna. Foto: Margareta Odenman

Kungliga Musikhögskolans bibliotek har fått nya lokaler

Margareta Odenman med hjälp av Karin Nordgren & Ann Malm

Den 7 september i år öppnade KMH:s bibliotek sina nya lokaler för studenter och personal. Förutom biblioteket har även musik- & mediautbildningarna flyttat till Försvärshögskolans lokaler, ett stenkast från den "gamla" skolan. Fortfarande väntar hela Musikhögskolan på ett nybygge, men under tiden huserar biblioteket här.

Det ser inbjudande ut när man kikar in genom fönstret i dörren till Musikhögskolans bibliotek. De stora fönstren och den dubbla takhöjden gör att det är väldigt ljus och luftigt. Genom att man avstått lite magasinsutrymme har biblioteket fått mer yta än tidigare. Alla tidskriftsårgångar kan numera stå framme. Längs med ena långsidan

och två kortsidor löper ett loft, där flera arbetsplatser för lärare är inrymda och även fätöljer och studieplatser för studenter. Detta andra våningsplan är öppet även när själva biblioteket är stängt, såväl kvällar som helger.

De nya lokalerna har också möjliggjort ett "surroundrum" för musikvideo och CD specialutformat av ljudtekniker. Ännu har inte all utrustning kommit på plats till detta rum och till lyssnarplatserna strax utanför, där det ska finnas datorer för sökning och möjlighet till både CD-lyssning och onlinelyssning. Studenterna kan också ha med sig egen dator.

Musikhögskolan lär få vänta ännu ett tag på sitt nybygge. I dagsläget står klart att husen som står på "ridhus-

tomten" i korsningen Valhallavägen – Lidingövägen, där Akademiska Hus tänkt bygga, inte får rivas. Om det är möjligt att bygga in de befintliga husen (ridhuset, stallet + gula villan) i ett nytt hus eller om man väljer någon annan lösning får framtiden utvisa.

Personalen, fr. v.: Judit Schöld, Karin Nordgren, Ann Malm & Annika Carpelan är glada för sitt nya bibliotek och saknar bara ett eget pentry.

Doldisar i arkiven

Lena Nettelbladt

Vackert fruktfat som serverades strax innan föreläsning. Foto: Lena Nettelbladt

På Kungliga biblioteket i Stockholm ordnade HISS (Humaniora i Stockholms samverkar) en föreläsning om doldisar i arkiven den 7 oktober.

Först höll Ingrid Svensson, chef för enheten handskrifter, kartor och bilder, en inledning om förvärv och katalogisering av personarkiv. Hon berättade om Ediffah-projektet, <http://www.ediffah.org/> Eddifah uttyds En digital infrastruktur för forskningsbibliotekens arkiv- och handskriftssamlingar. Syftet är att göra det möjligt att skapa allmänt tillgängliga kataloger och arkivförteckningar över bibliotekens handskriftssamlingar och personarkiv. Söksidan är under utveckling. Handskriftsavdelningen arbetar aktivt på att

få in samlingar och så var det med den samling som arkivarie Thomas Skalm berättade om: "Birgit Nilssons arkiv, en skatt bland KB:s personarkiv". Personalen på handskriftsavdelningen tog själva kontakt med anhöriga och frågade om Birgit Nilssons efterlämnade papper. Thomas Skalm har ordnat upp samlingen som består av brev, fotografier, programblad, sångkontrakt och noter. Thomas hade förberett ett bord med Nilssons material i form av brev, autografer och bilder.

Mattias Lundberg, docent i musikvetenskap och raritetsbibliotekarie vid Statens musikbibliotek, berättade om "Daniel Fryklunds och Tobias Norlinds arkiv, vad två tvångsmässiga musiksamlare efterlämnat". Daniel

Fryklund föddes 1865 i Helsingborg och dog 1965 och var musikforskare och lärare. Inger Enquist har gjort en förteckning över hans samling som innehåller musikinstrument, brev, fotografier och noter:

<http://www.muslib.se/sma/musikmuseet/MMFryklund.html>

Tobias Nordlind levde 1879-1947 var musikforskare och ledamot av Musikaliska akademien. Han undervisade vid Musikkonservatoriet i Stockholm och var med om att grunda Svenska samfundet för musikforskning och tidskriften Svensk tidskrift för musikforskning. Från 1919 och fram till sin död var han chef för Musikhistoriska museet. I hans omfattande lappkatalog hittar vi ofta upplysningar som vi inte hittar någon annanstans, särskilt när det gäller biografiska uppgifter. Här finns en förteckning gjord av Birgitta Dahl över hans arkiv:

<http://www.muslib.se/sma/musikmuseet/MMNorlind.html>

Thomas Skalm & Mattias Lundberg
Foto: Lena Nettelbladt

Låna en scen

||| Maja Agnevik, Musikbiblioteket, Gävle

”JAAAAAA!!!!!!!” skrek det mail som tidigt i höst landade i Gävles Musikbibliotekschef Marika Anderssons inkorg. Det var svaret på frågan om jag var intresserad att leda projektet att upprätta en scen inne i biblioteket samt organisera allt som skulle hända på och vid sidan av den. Vad fanns att inte gå igång på?

Vi ville ha en fri musikscen för alla som vill och behöver ställa sig i ljuset och ge allt, bokningsbar 40 minuter varje torsdagskväll. En tydlig vision som vi i septembers början drog igång arbetet att jobba mot men som i all sin enkelhet och tydlighet kan förväxlas som en enkel uppgift. Svåra nötter dök upp och som krävde sin tid att knäckas.

Som alla andra medier skulle inte heller detta ställa krav på låntagarens välstånd eller förutsättningar. Alltså var vi tvungna att ha den mesta musikutrustningen på plats för att verkligen göra scenen tillgänglig för alla. Detta öppnade upp vägen för ett samarbete med Gävle Konserthus, som

vi så lämpligt har lokaler i. Programplaneraren och ljudteknikeransvarige Owe Davidson gick även han igång på idén och har bistått med ljudtekniker, ljudanläggning, mikrofoner, trumset och piano och vacker ljussättning – ett ovärderligt stöd. Även ett givande samarbete inleddes med ABF Gästrikland som sponsrat med ljusriggställningar, backdrops och oslagbart, omsorgsfullt bakverk av deras representant Christopher Andersson Bång till invigningen.

Innan vi visste ordet av sprang vi på mattbutiker i jakt på en blå scenmatta, vi ertappades klämmas på ljusriggställningar i musikaffärer, flörtades med tänkbara konferencierer och hittades i stadens alla musikrelaterade forum förespråkandes vår fina, magnifika Blå Scen.

Alla skulle veta om möjligheten att få stå på scenen och till vår stora glädje var gensvaret stort. Redan innan invigningen var sex torsdagar av nio uppbokade och telefonen gick varm.

Sen var det äntligen dags för avstampet. Kommunstyrelsens ordförande Carina Blank fick publiken att tillsammans i allsång inviga Blå Scenen. Därefter fyrade några av Gävles klarast lysande akter av vackra låtar och egna kompositioner och så har det fortsatt de torsdagar som följt.

Banden har bjudit på stor musikalisk variation, bredd och framförallt obegränsad talang. Vi har haft allt från fritidsgårdskids till etablerade musiker. Berörande soloakter och bombastiska ljudbilder med fullställt band. Storslagna grejer, alltså. I vårt lilla bibliotek.

Jag är stolt över att ha bidragit till ett rikare scenutbud i vår stad, över att ha gett många band chansen att ge spontana framträdanden. Stolt över att ha varit med om att hitta ny publik till ett bibliotek tillsammans med så innovativ, lekfull personal.

*Mina damer och herrar –
Blå Scenen.*

Virtuoso skills for music enquiries

Lena Nettelbladt

Ovan: Övningsuppgifter vid datorerna. I förgrunden Margareta Holdar Davidsson från musikbiblioteket på Sveriges radio.
Nedan: Rupert Ridgwell och Amelie Roper Foton: Lena Nettebladt

I november bjöd Svenska musikbiblioteksförningen in två kollegor från vår engelska systerförening. Det var Pia Shekhter som tog initiativ till att Amelie Roper och Rupert Ridgwell kom och höll en kurs i referensarbete, för musikbibliotekarier.

Amelie arbetar på Royal College of Music i London och Rupert arbetar på British Library. De var båda mycket pedagogiska lärare och talade tydlig engelska. Kursen som hölls på Artisten i Göteborg var så populär att den fick dubbleras och hölls både lördag 21 och söndag 22 november.

Amelie och Rupert gick igenom olika lexikon, handböcker och webbplatser. Vi fick tre genomgångar och efter varje fick vi övningsuppgifter. Vi slog i böcker och letade på Internet efter svaren som vi sen gick igenom tillsammans. Det var så roligt och lärorikt! Jag tror att vi alla njöt av att verkligen få lära oss något som vi har nytta av i vårt dagliga arbete. Precis som på bibliotekarietutbildningen gick vi igenom för- och nackdelar med olika referenskällor. Det var bra att bli påmind om klassiker såsom *A dictionary of musical themes* av Barlow and Morgenstern och *The book of world-famous music* av Fuld.

Pia hade också ordnat så fint med allt som hör till såsom boka datatekniker, fixa kaffe och lunch. Nöjda och berikade lämnade vi Artisten i novembermörkret.

TIPS på bra länkar

First stop for music http://www.iaml.info/iaml-uk-irl/publications/first_stop.pdf

En länksida på British library <http://www.bl.uk/reshelp/find-helpprestype/music/usefulmusweb/musicallinks.html>

Musik i tid och rum på svenska folkbibliotek

Uppsats av Esther Thegel

När det för ungefär ett år sedan var tid att bestämma uppsatsämne i biblioteks- och informationsvetenskap bestämde jag mig ganska fort för att skriva om musik, då detta är något som intresserar mig mycket. Att den tekniska utvecklingen i stor utsträckning har förändrat biblioteksarbetet var lätt att föreställa sig och jag antog att detta i hög grad gällde även på musikavdelningarna, där både medieformaten och tillgången till musik ser helt annorlunda ut än för 40-50 år sedan.

Syftet med min uppsats blev därför att undersöka hur arbetet på folkbiblioteks musikavdelningar har förändrats de senaste decennierna. Jag ville ta reda på hur den nya tekniken hade påverkat sådant som inköpsvägar och informationssökning och samtidigt se om musikbibliotekets roll och användare var densamma som tidigare. För att göra detta intervjuade jag bibliotekarier och biblioteksassistenter på fem svenska folkbibliotek.

På biblioteken jag var på märktes det tydligt att tekniken hade förändrat biblioteksarbetet mycket. Både medieformatet, förvärven och informations-sökningarna ser annorlunda ut jämfört med för några decennier sedan eftersom man gått från LP-skivor, lokala skivaffärer och kortkataloger till nedladdningsbara filer, nätbutiker och databassökningar. Tidigare var också lyssningen en väldigt viktig del på musikbiblioteket, men detta har minskat i takt med den bärbara musikens utveckling samt att de flesta människor fått stereoanläggningar hemma, något som inte alls var vanligt när den första musikavdelningen öppnades i Karlstad 1949.

På de olika biblioteken jag var finns också individuella skillnader; på vissa bibliotek köper man numera nästan all

musik via näthandlar, medan man på andra fortfarande gör huvuddelen av sina inköp i fysiska butiker. Vissa av biblioteken jag var på har ett efterfrågestyrt system, där inköp i hög grad baserades på användarnas förslag, medan man på andra bibliotek framhåller vikten av att köpa in smalare musik, för att kunna erbjuda användarna sådant som är svårare att få tag på. Överlag var det ändå tydligt att biblioteken i allmänhet tillgodoser fler inköpsförslag än tidigare och att det finns ett stort användarfokus, där man även låter användarna själva vara aktiva, genom exempelvis demoverksamhet, där lokala artister kan lämna sina skivor till biblioteket.

Bibliotekens musikavdelningar har givetvis förändrats med tiden och uppdraget ser delvis annorlunda ut. Bibliotekarierna jag intervjuade påpekade att många, trots att musik delvis blivit mer lättillgänglig, kommer till biblioteket för att få tag på musik de inte hittar på andra ställen och att utlåningen av CD-skivor är fortsatt hög. Biblioteken satsar även på andra medieformat som tjänster med nedladdningsbar eller strömmad musik och följer därför med i utvecklingen på ett bra sätt. Musikbibliotekets roll som informationsförmedlare är också fortsatt stark, eftersom många kommer dit för att hitta noter och sånger. Mina informanter menade att musikbibliotekaryrket fortfarande innebär att söka efter och tillhandahålla information, det är bara det att verktygen för att hitta den har förändrats. Trots att förutsättningarna är annorlunda nu jämfört med för några decennier sedan tror jag därför att musikavdelningarna är fortsatt viktiga i informationsförmedlingen och detta är en roll som inte försvinner med den tekniska utvecklingen.

Esther Thegel Foto: Martha Thegel

Uppsatsen *Musikavdelningar ur ett tidsperspektiv: En kvalitativ studie av musikavdelningarna på fem folkbibliotek* finns att läsa och ladda ned i det digitala arkivet DiVA:

<http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?searchId=9&pid=diva2:222755>

Jag heter Esther Thegel, är från Västerås, men bor i Uppsala sedan ett par år tillbaka. Jag har en kandidatexamen i franska och tog min masterexamen i biblioteks- och informationsvetenskap i vid Uppsala universitet i juni 2009. Denna höst har jag ett vikariat på Nordiska Afrikainstitutets bibliotek. På fritiden tycker jag om att lyssna på musik (favoriter är bland annat Bob Dylan, Ani DiFranco och Cure) och läsa (litteraturfavoriter är Douglas Coupland, Majgull Axelsson och Per Anders Fogelström)

Erasmusutflykt till Rotterdam

Birgitta Sparre, Musikhögskolan Ingesund

Foto: Wikimedia Commons

Under en av de fåtaliga varma veckorna den här sommaren fick jag med hjälp av Erasmus-pengar möjlighet att åka till Codarts i Rotterdam. Vår kollega Mieke van Heijster tog väl hand om mig och jag bodde hemma hos henne. Det gjorde att jag fick lära mig mer om landets kultur och tradition. Mycket trevligt! Plus att jag lärde mig några ord på holländska, tyvärr fick jag aldrig någon större nytta av dem eftersom i stort sett alla holländare är jätteduktiga på engelska.

Codart university of performance arts består av Rotterdam conservatory,

Dance Academy och Cirkus Academy. Var och en av dessa akademier har olika institutioner.

Rotterdam conservatory består av sex olika institutioner där Classical Music Academy är en av dessa. Varje akademi arbetar självständigt, policyn är "Vie verscheidenhed in eenheid".

På Codarts utbildar man i första hand "performance" musiker och dansare. Alla läser också pedagogik och får behörighet att undervisa på musikskolor. Studenterna läser master- eller bachelorprogram. Skolan är mycket internationell, cirka 50 % av studenterna

kommer från andra länder än Holland. Ett krav för att bli lärare, förutom att ha en hög konstnärlig färdighet, är att du ska kunna tala engelska flytande. Det är dock inte så noga med hur dina kunskaper i holländska är! Avgiften för att studera vid skolan är 1600 Euro/läsår för EU studenter, master kostar 3600 Euro/läsår. Studenter från länder utanför EU betalar 700 resp. 7000 för att studera vid Codarts.

En av dagarna lyssnade jag på en examenskonsert med Maria Joao Veiga e Mendes. Maria har studerat på jazzinstitutionen och konserten var mycket bra, en blandning av jazz och latinamerikanskt. Maria har tagit del av undervisning både på jazzinstitutionen och worldmusik.

På avdelningen för klassisk musik finns det en institution för komposition där man även sysslar mycket med elektronisk musik. Kompositören Bruneau har donerat sin utrustning dit så att studenterna kan få nytta av den i sina studier.

Biblioteket på Codarts är beläget i samma byggnad som Classical Music department men betjänar alla akademierna. Personalen på biblioteket har olika ansvarsområden. Jiltje är ansvarig för dansmedia och kontakten med dansakademien, Timeja är ansvarig för World music medierna och kontakterna med den institutionen. Mieke är koordinator för biblioteket och ansvarig för verksamheten. Hon har även ansvaret för bibliotekets bestånd av klassisk musik, kontakten mot institutionen för klassisk musik samt pop- och jazzinstitutionen.

Personalen i biblioteket består av Mieke, Jiltje, Timeja samt Paula som arbetar som biblioteksassistent. Studenter hjälper till med bokuppsättning. Arkivet på Codarts ligger under bibliotekets ansvarsområde.

I Nederländerna finns det ingen gemensam katalog som motsvarar vårt Libris. PiCarta är en gemensam katalog men motsvarar mer vår katalog från BTJ än Libris. PiCarta är avgiftsbelagd och förhållandevis dyr. Codarts använder

den enbart för fjärrlånebeställningar. Fjärrlånebeställningar är avgiftsbelagda och studenterna får betala vad det kostar att fjärrlåna, i vissa fall använder sig biblioteket av det nätverk som finns och då blir det naturligtvis gratis både för studenter och bibliotek.

Klassifikationssystemet som används på Codarts är inte ett standardsystem eftersom det som finns är för grovindelat för att fungera bra på ett specialbibliotek som detta. Grunden till klassifikationssystemet är UDC (Universal Decimal Classification eller på svenska UDK).

Bibliotekssystemet som används heter Vibus, där katalogiserar man allt material, både noter och CD-skivor, som finns på Codarts. Man använder inte Marc21.

All personal på biblioteket har ett nära samarbete med ledning samt ansvariga på "sina" områden. En av dagarna under mitt besök på Codarts fick Mieke besök av ansvarig lärare i harpa. Det har på senare år blivit en stor uppgång på antalet studerande på harpa och biblioteket behöver därför utöka sin samling. Harpläraren heter Saskia Kingma och arbetar mycket med att utveckla harpans användbarhet. Hon har bland annat initerat kurser i jazzharpa och improvisation. Gästlärare på harpa i improvisation samt "harmony jazz harp" nästa läsår är Rosetti de Ruiten. Under 2007 har Park Stickney varit på Codarts och givit workshops i jazzharpa.

Dance Academy grundades 1931 och flyttade år 2000 till samma byggnad som biblioteket och avdelningen för klassisk musik. Där finns cirka 200 studenter och de utbildningar som finns är Bachelor med olika specialisering, såsom koreograf, master samt förberedande utbildning. I den förberedande utbildningen studerar även yngre barn, från 9 år upp till 17 år. Det finns utbildning till danslärare samt dansterapeut. För att gå utbildningen i dansterapi krävs erfarenhet av dans samt någon sorts terapiarbete.

Man jobbar mycket med att utveckla dansen mot modern dans och samarbetar med olika föreningar i Rotterdam. Det är ungefär 25 lärare anställda samt gästlärare.

För de dansstuderande finns böcker om dans, filmer samt elek-

troniska resurser. I biblioteket finns speciell utrustning för att studenterna skall kunna se på filmer om dans. De elektroniska resurser man har är framförallt Dance in Video som kommer från Alexander Street Press (samma som Music Online). Jiltje, som är ansvarig för dansdelen i biblioteket, har ett nära samarbete med lärare och studenter vid dansinstitutionen.

Det finns även en institution för World music. De stora avdelningarna inom worldmusic är den turkiska, indiska samt flamenco men man har även tango och latinjazz. Institutionen för World Music finns i en annan byggnad en bit bort från Codarts. Förutom Codarts del av World music finns även SKVR i byggnaden. SKVR är motsvarigheten till vår musikskola.

Timeja, som är ansvarig för världsmusiken på biblioteket, har arbetat mycket för att hitta ett bra system för att göra böcker och noter enkelt tillgängliga. I detta arbete har hon ett nära samarbete med lärarna på institutionen. Det kan behövas översättning för att man överhuvudtaget skall kunna använda delar av boken och ett gott samarbete är även viktigt för att hitta bra ämnesord och inköpskanaler.

Det finns ett speciellt orkesterbibliotek på Codarts. Han som är ansvarig för hantering av orkester noter heter Aart. Han sköter även transport av stora instrument till och från konserter och viss del av reparationer av instrument. Aart samarbetar med biblioteket och katalogiserar orkester noterna i bibliotekssystemet men tillhör inte bibliotekets personal. I regel får studenterna enbart kopior av stämmor när de spelar i orkester, inga original delas ut. Aart gör dessa kopior. För att trots detta vara lagliga så finns originalen tillhands vid konserterna och man hyr alltid in allt material som behövs för ändamålet.

Jag hann även med att besöka stadsbiblioteket en dag. Många byggnader i Rotterdam är arkitektonisk vackra och mycket speciella. Större delen av Rotterdam förstördes under andra världskriget. Man har inte brytt sig om att bygga upp det gamla utan istället byggt i ny stil. Stadsbiblioteket ligger i ett område med ett flertal arkitektoniskt speciella hus och även stadsbibliotekets hus var speciellt.

På biblioteket finns det

- 25 onlinedatabaser (de har delat upp de olika databaser som finns i Music Online plus några till)
- 16 000 noter
- 7000 cd skivor
- 100 tidskrifter
- 30 e-böcker
- 1000 övrigt AV material

Budgeten för mediainköp är 70 000 Euro. Under nuvarande år har man satsat extra på digitala medier. Specialsamlingar är turkisk, indisk- och flamencomusik samt cirkuskonst.

Musikavdelningen ligger på fjärde våningen och beståndet är mycket stort. Stadsbiblioteket har inga CD-skivor eftersom det finns ett speciellt bibliotek för detta i samma byggnad som stadsbiblioteket. Det var mycket fint och fräscht på hela biblioteket och välorganiserat. Även här hade man utarbetat ett eget system för placeringen av musiken, ett system som utgick från UDC och påminde om Codarts. Stadsbiblioteket är ett av Nederländernas största musikbibliotek både för populär- och klassisk musik. Det fanns även en ganska stor avdelning för storbandsmusik. Det mesta förutom storbandsmusiken köps in via en ansvarighet till BTJ.

En mycket varm vecka har det varit, ute har det pendlat mellan 27 – 30 grader. Trots den ibland tryckande hettan har det varit en mycket bra vecka med nya kontakter, nya infallsvinklar och nya vänner.

Vad passar bättre att avsluta den här artikeln med än en bild av Erasmusbron som finns i Rotterdam – och en uppmaning till de kollegor som har

möjligheter att söka medel för l i k n a n d e u t b y t e n – sök och åk! Du får massvis av nya idéer, inspiration för vidare arbete och nya vänner!

Foto: Wikimedia Commons

Att vara

...har man ju alltid hört handlar om att ens kalender är fullmatad. Och det stämmer verkligen. Medan man jobbar är objektivet inställd på arbetet och på att vara i någorlunda bra form beträffande sömn och annat för att kunna sköta det. Som pensionär har man vidvinkeln påskruvad och kan plötsligt ta ställning till allt det andra som man också kan göra här i livet. Det är inte mindre stressande! Men det är en otrolig frihet och jag kan fortfarande efter fyra år bli hög av att få gå i säng sent och vara vaken när jag vaknar.

I en stad som Stockholm, där det händer så mycket, måste man hela tiden välja bort (vilket väl i övrigt är symptomatisk för hela det moderna livet, om man ska överleva).

Stockholm är en fantastisk stad att vara ledig i med sin blandning av natur och kultur och man har många möjligheter att hålla både den fysiska och psykiska spänsten uppe.

Utöver det som bara är ren njutning som konserter, bio, opera, teater, utställningar, läsning (inte att förglömma), har jag blivit engagerad i föreningsarbete och har varit styrelsemedlem i min bostadsrättsförening i fyra år – de sista två åren som ordförande. Det är slut nu, vilket är skönt.

Nu kan jag i stället lägga mera tid på att vara sekreterare i kammarmusikföreningen Samtida Musik. Den grundades av bland andra tonsättarna Jan Carlstedt, Bo Linde och Laci Boldemann 1960. Samtida Musik arrangerar konserter med ny kammarmusik och är nu den enda föreningen – åtminstone i Stockholm – som uteslutande arbetar med ny musik.

Föreningen har cirka 160 medlemmar, som betalar 200 kr per år i medlemsavgift. Alla konserter är offentliga. Från början blev man föreslagen som medlem och invald i föreningen och jag tror faktisk det var jag som

startade debatten i styrelsen om det orimliga i detta. Invalsprincipen luktade lite för mycket gammal herrklubb. Det tog ett par år innan stadgarna blev ändrade, men nu kan alla intresserade bli medlemmar. Inträdet på konserterna är mycket lågt - 60 kr för medlemmar, 80 kr för icke-medlemmar. Föreningen får stöd från Statens kulturråd och Stockholms stad.

”Föreningen är ideell med uppgift att utveckla, sprida kännedom om och stimulera intresset för samtida svensk och utländsk tonkonst av huvudsakligen kammarmusikalisk karaktär genom att arrangera konserter och i mån av resurser beställa verk hos tonsättare”, säger stadgarna. Se vår hemsida <http://samtidamusik.se> – välkomna på konserterna och som medlemmar! Om du bara vill få information via mail inför konserterna går det bra även om du inte är medlem – maila info@samtidamusik.se och bli inskriven i vår adressbok.

Styrelsens arbete består främst i att besluta om repertoar för de cirka åtta konserterna per år. Till varje konsert finns en producent ur styrelsen som håller i alla kontakter med musiker och tekniker. Som sekreterare skriver jag protokoll från styrelsemöten, som ibland kan vara ganska kaotiska – och jag måste ofta be om förtydligande av tonsättar- och musikernamn som jag aldrig har hört förut. Detta är något av det roliga – att få repertoaren utvidgad och jag måste tillbringa en del tid vid datorn för att kolla stavning och annat. Sedan gör jag övrigt ”rågbrödsjobb” som att hålla ordning på vår medlemslista på nätet, tjata på medlemmarna när de inte betalar sin avgift, skicka ut information inför konserterna, göra medlemsutskick två gånger per år när säsongsprogrammen ska distribueras och hänga upp affischer inför konserterna. Om vi är i tid med affischerna – om de är klara minst två veckor innan konserten, kan

vi få Stockholms stadsbibliotek att ställa upp med distribution till alla filialerna via deras internpost. Alla våra konserter äger rum på Capitol – Kroumatas lokal på S:t Eriksgatan och på konsertdagen handlar det om att sälja biljetter och bemanna en enkel pausbar och förstas ta del av den nya, ibland aldrig förr hörda, musiken.

Ett par gånger har jag gjort programbladen och jag är löjligt lycklig över att ha lärt mig att göra ett vikt A4-program med text på fyra sidor medelst rätt knapptryckning på datorn.

Det är roligt att fortfarande ha en fot kvar i musiklivet och bidra med något i ett sammanhang med andra människor. Som en slags konsekvens av arbetet i Samtida musik hamnade jag i en ny styrelse i somras på Gotland. Det blir mera säsongsbetonat och gäller styrelsen i Stödföreningen för Vamlingbo kammarmusikfestival.

Festivalen startades för ett par år sedan av den unga cellisten Erik Wahlgren, vars familj har sommarställe i Hamra på södra Gotland. Tillsammans med tre musikerkompisar bildade han en stråkkvartett och förra sommaren spelade de fyra konserter under en helg och Vamlingbo kyrka var full vid varje konsert. Programmet innehöll två Sjostakovitj-kvartetter förutom Haydn, Mozart, Beethoven. Spelet var på högsta, professionella nivå, musikerna 24-25 år gamla och alla var antingen medlemmar i Kungl. Filharmonikerna i Stockholm eller i gång med vidareutbildning i utlandet. Grunden till stödföreningen lades i och med att man skrev upp sig som intresserad av att festivalen skulle kunna fortsätta. Hittills hade finansieringen varit rent privat med bidrag från ett antal bättre bemedlade sommargotlänningar.

I våras bildades stödföreningen av en interimstyrelse med Carl Johan Åberg som ordförande. Brev gick

pensionär...

ut till alla som hade anmält intresse sommaren innan och man ombads att tala om vad man kunde/ville hjälpa till med. Jag var dristig och erbjöd mig att göra snyggare och mera informativa programblad och därifrån var det ju inte långt till en styrelsepost, när det första medlemsmötet hölls i juni! Erik Wahlgren är konstnärlig ledare för festivalen och i år hade han utöver kvartettspelarna fått med sig en klarinetttist och en extra cellist. Det gjorde det möjligt att spela både Mozarts och Brahms klarinettkvintetter, en härlig stråkkvintett av Boccherini (La musica di notturno di Madrid) och ett av mina absoluta älsklingsverk, Schuberts stora C-dur stråkkvintett, som avslutade festivalen. De spelade även kvartetter av Mozart, Debussy, Kurtág och musik för mindre besättning av Magnus Lindberg och Dohnányi. Vi fick till och med höra ett uruppförande av en klarinettkvintett av den norske tonsättaren Kjell Habbestad, som var ett nytt namn för mig. Årets musiker var Andrej

Power och Erik Arvinder (violin), Riika Repo (viola), Erik Wahlgren och Jakob Koranyi (violoncell) och Emil Jonason, (klarinettt).

Under sommaren kom det cirka 100 stödmedlemmar, vilka betalade 150 kr. Budgeten ska täcka kostnad för musikernas resor, en veckas uppehåll på Gotland under repetitionstiden, annonsering och Stim-avgifter. Hoburgs församling ställde upp med öppen kyrka, Museum Lars Jonsson med gratis boende för musikerna och tack vara stor generositet från andra privata donatorer fick musikerna honorar i form av stipendier. Vi gjorde en inbjudan och cyklade runt hela södra Gotland och lade i brevlådorna.

Det var en otrolig känsla att sitta tre underbara sommarkvällar i rad i en överfylld Vamlingbo kyrka längst nere på Sudret och lyssna på högklassig kamarmusik och vi är många som tycker att det bara MÅSTE fortsätta.

Nu blir det styrelsens uppgift att under vintern försöka få fram pengar

till nästa års festival.

Saknar jag jobbet? Uppriktigt talat – nej! När jag gick i pension från Statens musikbibliotek i december 2005, hade jag arbetat så länge man får och hade gjort det i 44 år, inklusive 16 år i danska folkbibliotek och fem år på Sveriges radios musikbibliotek. Jag kände nog en viss mättnad och att nu räckte det. Däremot är jag väldigt tacksam för alla åren på MAB/SMB och det jag har lärt och som fortfarande kan användas i min nya tillvaro. Det ger en bra kontinuitet och gott sammanhang i tingen.

Kollegerna saknar jag inte heller, för dem träffar jag ju fortfarande!

*Birgitte
Horne Jensen*

Musikstund för Anders Lönn

Text: Lena Nettelbladt. På bilderna syns Veslemøy Heintz, Magdolna Mokos, violoncell och på minnesfotot Anders Lönn. Foton: Lars Lindgren

Ragnar Köhlin, Magdolna Mokos och David Jansson är alla musiker och de arbetar på Statens musikbibliotek. De tog initiativ till en minnesstund som hölls för Anders Lönn (1943-2009) i Musikmuseets konsertsal den 24/10. Anders var överbibliotekarie vid Statens musikbibliotek i 28 år och ordförande i Svenska musikbiblioteksförningen i 21 år. Veslemøy Heintz inledde med några ord från den engelske poeten Percy Bysshe Shelley, *"Music, when soft voices die, vibrates in the memory"*, och fortsatte med några minnesbilder om Anders förhållande till musiken. Han hade mycket uppskattat den musik som följde av Beethoven, Mozart, Srrjabin, Kadosa, Tor Aulin och Schubert.

Vinn en näsflöjt!

- Statens musiksamlingar på bokmässan

Agneta Nordqvist, Musikmuseet, spelar näsflöjt tillsammans med Solbritt Benneth från Stockholms medeltidsmuseum. Foto: Lena Nettelbladt

Iår hade Statens musiksamlingar för första gången en monter på mässan Bok & bibliotek 24-27 september. Syftet var att göra myndigheten och dess tre delar Musikmuseet, Svenskt visarkiv och Statens musikbibliotek mer känt.

Montern var tolv kvadratmeter och gick i brandgult och svart. Vi hade en 43-tums tv-skärm där vi visade ett nygjort bildspel om myndigheten. En rödmålad gitarr fungerade som "eye-catcher". Under mässans fyra dagar hade vi cirka 1200 besökare. Många tog sig tid att lösa tipsfrågor och titta på våra webbplatser för att se vad myndigheten har att erbjuda. Alla som löste frågorna vann en näsflöjt. Dessa näsflöjter var mycket populära. I montern visade vi också de två väskor med pedagogiskt material som alla kan låna från biblioteket. Den ena innehåller material om Jenny Lind och den andra material om 1940-talet. Vi ordnade också ett seminarium om melodin La folia. Det passade bra eftersom temat för årets mässa var Spanien och melodin La folia, som betyder dårskapen, har sitt

ursprung därifrån. Margareta Jersild och Märta Ramsten har skrivit en bok om La folia. Seminariet hölls på Världskulturmuseet. Anders Hammarlund från Svenskt visarkiv var moderator och genom samtal med författarna fick vi oss en bild av melodins vandring över världen. Det är ovanligt med en hel bok om en enda melodi. Martin Bagge spelade gitarr, luta och sjöng. Han inledde med Olle Adolphsons foliavariant. Foliamelodin kan liknas vid barockens bluestolva. En känd variant i Sverige är Sinclairvisan. Märta och Margareta har hittat 64 olika vistexter till foliamelodin i Sverige. Den är vanlig i barnvisor såsom Katten och killingen slogs om vällingen.

Bok & bibliotek hade samlat tre seminarier om musik på världskulturmuseet och det andra var om manskör. Carlhåkan Larsén är redaktör för boken "Sångare! : en bok om svensk mans-körssång och Svenska Sångarförbundet". Carlhåkan Larsén berättade om denna tvåhundraåriga tradition som först var ett patriotiskt utomhus-evenemang i facklors sken. Det var inte

konstnärligt högtstående men tidstypiskt. Traditionen med manskör kom från Tyskland där Carl Friedrich Zelter, född 1758 startade något som hette Liedertafel, alltså måltider med sång. Där uppstod en särskild repertoar med en försångare och refräng. Vi fick höra en inspelning från 1907 där OD, den svenska manskören Orphei drängar, sjunger en skotsk krigssång. Manskören utvecklades inom studentliv och ordenssällskap och även inom olika yrken såsom typografernas kör.

/Lena Nettelbladt

Det sista musikseminariet var om världsmusik. Vad menar man egentligen med begreppen "Världsmusik" eller "World music"? Detta var temat på ett två timmar långt seminarium som arrangerades av ISCM (= International Society for Contemporary Music).

Samtalsledare var Rasoul Nejadmehr, mångkulturkonsulent i Västra Götaland, redaktör och författare till flera böcker och artiklar bland annat på temat mångkultur och producent av en rad festivaler på temat kultur

Anders Hammarlund, Svenskt visarkiv står i Statens musiksamlingars monter.
Foton: Agneta Nordqvist

Kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth på besök

Kerstin Carpvik och Lena Nettelblad

i exil. Övriga medverkande var Stig-Magnus Thorsén, professor i musik och samhälle, Göteborgs universitet, Pernilla Myrne, fil. dr vid arabiska institutionen för orientaliska och afrikanska språk, Göteborgs universitet och Javid Afsari Rad, iransk tonsättare och musiker bosatt i Oslo.

Samtalet mellan dessa personer var mycket intressant och frågorna från publiken var många. Stig-Magnus menade att världsmusikbegreppet var en rest av vårt koloniala beteende, att utpeka "de andra", "de som inte är som vi". Javid berättade att han, som spelar det klassiska iranska instrumentet Santur, blev förvånad då han i Norge ansågs spela världsmusik, han spelade ju klassisk musik!

Seminarier avslutades med Javids beställningsverk till Norska Radioorkestern, kompositionen Dastafshan för santur och orkester. Verket finns på YouTube: <http://www.youtube.com/watch?v=8NIIdn5RJLYk&feature=related>

/Birgitta Eriksson, Musikhögskolans bibliotek i Göteborg

exklusiva presenter

Beställ genom att maila
till kerstin.carpvik@muslib.se

Kasse 60:-

T-shirt 120:-

Mugg 50:-
(pennan kan inte köpas, endast erövrats!)

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS-
FÖRENINGEN